

Szerkesztői iroda:

Nagyenyeden

A KIADÓHIVATALBAN

hová

lap szellemi részét illető

közlemények küldendők

Kiadóhivatal:

Wokál János könyvkereskedése

hová

az előfizetések és hirdetések

bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adának vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

M megjelenik minden vasárnapon.

Előfizetési feltételek:

helyben házhoz hordva vagy

vidékre postán küldve

egész évre 4 frt.

félre . . . 2 frt.

negyedére 1 frt.

Hirdetmények díja:

3 hasábos petit sorért, vagy

ennek helyéért 5 kr.

Bélyegdíjért külön 30 kr.

Nyilttér sora 15 kr.

A persely.

Az a hazafias törekvés, hogy az erdélyi magyar közmívelődési egyesület alaptökeje magyar társadalmunk áldozatkészsége által minél rövidebb idő alatt akkora összegre nője ki magát, melynek kamataiból az egyesület kulturális feladata megvalósításához kezdhesse, a háztartások körében újra divatba hozta a perselyeket.

A háznál a takarékoság elvét képviselő ama régi jó időkben a rendes házi felszereléshez tartozó — fájdalom, divatból kiment — eme kis edénynek háztartásainkban újra meghonosítása rövid idő alatt ezereket hozott be az E. M. K. E. javára s kilátás van rá, hogy lelkes nőink gondozása és kezelése alatt a jövőben még igen szép összeget fog behozni.

Az eszmét, mely arra irányul, hogy a perselyt a háztartásban újra divatba hozza, szerencsés eszmének tartjuk s magunk is üdvözöljük. A persely a háznál a takarékoság elve gyakorlati megvalósításának eszköze volt mindig.

A régebbi időkben alig volt jóra való család, melynek záros fiókaiból a persely hiányzott volna. Külön perselye volt a ház asszonyának, melybe a konyhától, a ruházattól és a háztartás másnemű szükségleteitől, a nélkül megtakarítható filléreit, hogy azt a ház bármily csekély részben megérezze, naponként gondosan berakosgatta. Külön perselye volt mindenik gyermeknek, a korosabbon kezdve korszerint lefelé, melybe a szülőitől, rokonaitól nevenapja, sikerült vizsgája s más ilyen rokon természetű alkalmakkor kapott pénzeszkéjét örömmel behelyezette. Sőt perselye volt a jóra való cselédnek is.

Ünnep volt a háznál, mikor az esztendő végén a perselyek felbontattak és a tartalmuk számba vétetett. Mindenik örült megtakarított filléreinek, melyek az év folytán forintokat, néhol szépszámu forintokat tettek ki, melyek aztán gyümölcsözőleg egybe, vagy másba gondosan be lettek fektetve.

Akárhány tisztességes anyagi viszonyok közt

élő család tudta kimutatni, hogy anyagi jólétének alapját a persely vetette meg. Ha a házi leánynak — mint mondani szokás — szerencséje akadt, ha a fiut akademiára kellett küldeni, vagy tisztességesen kiházásítani, a szülők a kiállítás költsége fedezése végett, nem szaladtak kölcsönért uzsorásokhoz, bankokhoz, mint mainap szokásban van, hanem igénybe vették e célra a perselyek által megtakarított és gondos gyümölcsözés által százakra, ezerekre felnövelt forintokat s az e fajta kiadások terhét nem érezte meg az ősi birtok és az ennek jövedelmezőségére szükségeltető beruházás.

A persely divatban létének korában a bankok nem csináltak meglepő szép évi forgalmakat, mint most; a birtokok nem voltak annyira hozzászokva a gazdaszeréhez, mint most; a birtoktulajdonosok nem bírták saját birtokukat ugyszólván hasznosbérben a hitelező bankoktól, mint most; az adóssok börtönei nem voltak annyira gyurva, mint most; annyi gyámoltalan özvegy és árva eltartásának gondja nem nehézkedett az államra és társadalomra, mint most; az erkölcsi érzület szeplőtlen-sége nem képezte annyira adásvevés tárgyát, mint most.

Csak mióta a persely a háztartás felszerelési közzül száműzetett, vagyis mióta kellő takarékoság kikezdett menni divatból a családi élet tűzhelye mellől, vált általánosan divatosá mé a teljességgel nem vagyonos családok háztartásában is a fényesen terített és dusan meg rakott asztal, — a legkésőbbi divatnak megfelelő öltözködés, a fényezés lábelleni még a legegyszerűbb cseléd lábán is, — a hónapokra és évekre szóló kontózás, a telekkönyvi teherlapok betelése, a nagy-, közép- és kisbirtokosnak egyaránt hivatali alkalmazás utáni futkosása, a protekcionizmus egész a csömörlésig keresése és igénybe vétele.

Ezen időtől veszi kezdetét a polgári önértzetnek hanyatlása, az erkölcsi szeplőtlen-séggel, fájdalom, igen sokak részéről semmit, vagy felette

keveset-gondolás divatának meghonosulása s más ezekhez hasonló fogatkozások felburjánzása kisebb-nagyobb mértékben mindenik nemzet társadalmi és erkölcsi életének s így magyar nemzetünk társadalmi és erkölcsi életének kertjében is.

Igaz, hogy ugy az állam, valamint a társadalom nagy adóteherrel nehézkedik a mostani nemzedék vállaira. Ehez járul a beállott gazdasági válság, a kisipar pangása.

Az is igaz, hogy ezek nem jelentéktelen tényezői elszomorító mérveket öltött vagyoniügyi hanyatlásunknak, de ezzel szemben el kell ismerünk azt is, miként vagyoniügyi hanyatlásunk egyik legfőbb oka azon körülményben található fel, hogy a takarékoság erénye igen sok házi tűzhely mellől elköltözött s helyét a mai piperkőz és inyencz-kor követelményeinek hódoltság készsége foglalta el.

Ez olyan kortűnet, mely nagy veszélyt rejt magában.

Ezen fenyegető veszély elhárításának egyik eszköze, hogy nőink a háztartásban, a mennyire lehetséges a régi egyszerűséget s ezzel együtt a takarékoságot újra meghonosítsák, a perselyt visszavegyék.

Nemcsak azon szempontból látjuk tehát szerencsés gondolatnak, mely oly irányban igyekszik hatni, hogy a perselyt a háztartás felszerelési közzé vissza kell venni, annak a házban helyet kell juttatni, mert ez által egy hazafias és kulturális feladatok megoldását maga elébe tűzött egy-letünk nyer jelenben anyagi támogatást, hanem, mint szerencsés gondolatot üdvözöljük azért is, mivel reméljük, hogy látva az illetők, miként lehet a naponként megtakarított egy-egy krajczárból egy év leforgása alatt forintokat gyűjteni össze, kedvet kapnak, hogy a felesleges kiadásoktól naponként tizkrajczárokat, forintokat takarítsanak meg, melyek az esztendő végén egy jókora összeget fognak kitenni.

Olyan kérdés, mely mindenesetre megérdemli,

TÁRCZA.

Felhőfoslány.

Nyugodt az éj . . . Halvány csillagsugáron
Az égi őrsem néz a földre le . . .
Alvók szemén némán mosolyg az álom,
S pajzán szeszélylyel játszadoz vele. —
S én itt a gyötrő láztól kimerülten
Kezembe hajtom égő homlokom —
S ki az élet nagy harcán lelkesültem,
Most önmagam legyőzni nem tudom.

Küzdöttem egykor! . . . És legyőzni birtam
Mindazt a kint, mi lelkeim meglepé —
Hívám, hogy minden sebre balzsamír van,
És törtem egy magasztos czél felé.
A hit sugára tündökölt felettem . . .
Elűztem a kétségek árnyait —
S most szép reményem törve, csüggedetten
Alábocsátja hattuszárnnyait! . . .

Gyermek valék . . . Anyámnak drága csókja
Ott reszketett még üde ajkamon . . .
A halovány arczon remény mosolyga,
Mint csillogó sugár fehér habon;
De a nyomor már ott állt leskelődve,
Kitért karokkal várva énreám —
S a szent varázst az ajkról letörölte,
Mit büszkeséggel csókolt rá anyám.

A gondtalanság fátyla rongyba tépve
Lefoszott rólam! . . . — Jaj, nagyon korán! —
S én harcra készen a világra lépve
Átmentem a küzdelmek nagy során.
A fájdalmat a kint kaczagva türtem,
Mert volt, mi edzve tartá kebelem . . .
A szívnek hittem . . . Dalon letkesültem . . .
Álmok bűbája játszott még velem.

Egyszer vihar jött . . . Álmat lezuzta
És összetörte szép reményemet . . .
Én megsirattam, de nem porba' esuszva,
Csak szomorúan, mint a ki temet.
De perczein a gyötrő fájdalomnak
Lelkembe lopva szállt egy szende kép . . .
S új hangot adtam zendülő dalomnak,
Uj vágtyól úzve, hajlva mind elébb! . . .

E kép te voltál én szép bűszke álom,
Tündéri lányka, édes angyalom!
Nálad keresve igért boldogságom,
Felsírt szerelmem reszkető dalon!
De hasztalan! . . . Te hangom meg nem érted!
A küzdelem, jaj! mindhiába volt!
S bár szívem egyre fájva dobban érted,
Remény-árbocrom már aláhajolt!

Oh! átkoznám a perczet, mely a létet
Megadta nékem, melyben szült anyám!
De nem tudom: előmbe lebben képed
Oly esábitóan mosolyogva rám;
S ekkor a kinban is gyönyört találok,
És többé nem ohajtom a halált —

És ajkamon a keserű, nagy átok
Enyhülve lágyan szent imára vált!

Szabó Jenő.

„Elvesztettem karikagyűrűmet“ . . .

— Rajz. —

— Irta Jánosy Zoltán. —

(Vége)

Miért lettél oly lelketlen anyádnhoz Kántor Jóska?
Miért nem engedsz kérésének, könyveinek? Te jó fiu!
nem hallod, mit beszélnek rólad; nem látod, miut mutatnak ujjal rád az utcán, ha mész; nem látod, vasárnap a templomban minden szem téged néz? Csudálkozna rajtad, szánakozna rajtad. Menj, menj, add vissza azt a karikát; vesd oda szemek közé s mond neki: „vedd vissza, nem kell az igért boldogság, gazdaságod, szerelmed, semmi sem kell tőled!“ — Nem akarsz lemondani? . . . Kántor Jóska szerencsétlen leszel . . .! Ugy-e, az a gyűrű legföltettebb kincséd? Többet ér mindenednél, életenedél? Ha azt elveszitenéd, azt is elveszitenéd, ki hozzád fűzte magát vele . . .? — Ugy-e, elveszitenéd boldogságodat, gazdaságodat, mindenedet elveszitenéd? Kántor Jóska, félted azt a gyűrűt, azt az arany karikagyűrűt . . .!

A fecskék, golyák elköltöztek már. Egyre hűsebb lesz az idő. Ma különösen hideg, őszi nap van; beillene karácsonypajának. Ma különösen rossz kedve van Bokrétásné asszonynak. Oda lett a jókedve; elvették azt a golyák. — Kántor Jóska ott ül mellette, de ő nem szól hozzá úgy, mint máskor: lánggal; nem öleli nem csó-

hogya felette gondolkodjunk. — Számos jel mutat arra, hogy ha nem takarékoskodunk, vagyoniilag tönkremegyünk, mit rendezes az erkölcsi bukás is követni szokott.

Ellenben a takarékoság elvének tiszteletben tartása által még magunkra nézve is sokat helyrehozhatunk: — a hazának és a jövő nemzedéknek pedig mindenesetre kitűnő szolgálatot teszünk. A vagyoni önállóságban nagy erő rejlik.

A takarékoság eszméjének a háztartásban általában a társadalmi életben általános követése lenne igazán erős kulturregylet. Ez nemzetünknek nemcsak egyes veszendőbe indult tagjait tartaná meg a nemzetnek, hanem megmentené és megerősítené magát a magyar nemzetet.

Ez érdekekben nőnk rendkívül sokat tehetnek. El is várjuk, hogy tegyenek.

Alsófehérmegye közgyűlése február 26-án.

Többen voltunk 80-nál, miből biztos következtetést lehetett vonni arra, hogy választás is van a tárgysorozatban. Ugy is volt s ennek érdekében minden tárgyra nézve azon véleményben volt a tisztelt gyűlés, hogy az nagyon jól elő van készítve s hogy a hosszadalmas felolvasások és előadások nagyon is feleslegesek. A gyűlés különben azzal kezdődött, hogy az alispán ur által nem csekély kombinációval összealkotott küldöttség által megjelenésre felkért báró főispán egy rövid, de tartalmas beszéddel megnyitván a tárgysorozatot zsilipjét, — a főjegyző fel is rakta a tartalmát a garatra szép sorban. Elmondta, hogy mult évi novemberben sok bizottsági tagot választottak meg, — igazolták és meg is hívták őket a gyűlésre, de a névsort nem kellett elolvasni.

A megyei pénztár számadásait minek hallgassa a gyűlés? — elég ha mi fizetünk s a vármegye elkölti. De nem addig a, mondja a t. alispán ur s előadja, hogy minő szép vadászszólóal van Abrudbányán s hogy az nem járja, hogy azoknak csinos kaszárnyájuk ne legyen, miután Abrudbányán gyenge a quartélyuk s a városnak pedig sokba kerül a multság, tessék tehát az 1879. 36. t. cz. ezen és ezen §§. szerint segíteni a nemes városon s fizessünk quartély koraizárt minden forint után. — Nem disputált senki az ellen, — látván, hogy az országgyűlés s a magas delegatio csak amugy szavazza meg a milliókat, — persze a — más zsebéből! No, de a főjegyző valami scrupulosus volt, hogy vajjon nem lap-pang-e valami titkos ellenzék s ennél fogva az 1883. XV. t. cz. §-ra hivatkozva bejelenté, hogy de már most szavazni is kell. — Az enyediék könnyen szavazhattak, mert már van kaszárnyájuk, — Pávai bátyánk pedig szintén igennel szavazván, — szebben már a milliókat sem engedélyezte a tisztelt Ház, miut a tekintetes vármegye a krajezáros rovattal.

Baross Gábor ő nmlsja bejelenté, hogy miniszter lett! Az „Ellenzék“ bocásássa meg bűnünket, de bizony rövid üdvözlőt engedttünk megszavaztatni ő nmltságnak; ne vegye rossz neven, ő nmltságaik szeretik ám a vármegyét! — Reá került a sor a közmunkák multjának, jelenének és jövőjének fel- és kiderítésére, mit szép bariton hangon Latinovich kir. mérnök, ez a fáradhatlan munkása közlekedési és hadászati ügyeinknek, adott elő.

kolja ugy, mint máskor: hévvel. Fázik nagyon. Kihűlt az idővel . . . Oh, hát az igaz szerelem megfagy, ha beáll a tél . . . ? Ugy látszik gondolatokba merül.

Vacsorája sem esik jól. Egy-egy erőltetett mosoly, egy-egy félig sikerült kaczer pillantás minden, mivel imádója kérdéseire felel. — Mit jelenten ez, e hirtelen változás? Kántor Jóska nem tudta megmagyarázni magának. Talán haragszik? Oh, az nem lehet, hiszen, mikor a legény jó éjszakát mondott, ő mondá ezt neki: „csak szeress még, szeress! Ha, ha, ha! Szentmárton-napján egymásé leszünk, csak szeress . . . jó éjszakát!“

— Szegény bolond! És ő csakugyan szeret, mindenre kész. Még a halál sem bírná tőlem elválasztani, mondá a minap. Ha, ha, ha! Jól kigondoltam én. A horog halat fogott. Látjátok fűzesi lányok, a legszebb legény enyém, kezemben van, vegyétek el tőlem, próbáljátok . . . Hiában! nem lehet! Erős! az a karikagyűrű; az köti hozzám! Csak ma köti. Örvendjétek, holnap már titek leszen! Látjátok én jó vagyok hozzátok, mi enyém volt, nektek adom . . . !

Ilyen formán beszélt magában a szép Bokrátság s mikor már közel volt az éjféli, kitekintett ablakán. Holdvilágos éj volt. Még kendőt sem tett fejére, ugy ment ki az ajtón, át az utcán, kerteken — lobogó, nagy, tömött, fekete hajával. — gyorsan, mint egy rohanó fergeteg. Egyenesen Kántor Jóskaékhöz. Tudta hol alszik a legény, tudta jól a járást. Jóska mélyen aludt a Bokrátság vacsorája után . . .

Kántor Jóska, mit keresel? Miért vagy olyan sápadt, mint a halál? Beszélj, mond mi történt veled? elvesztettél valamit?

„13000 frt a restans közmunka-váltáság“ — mondja. — mire báró Splényi — de nem az öreg, mert ilyen nincs is — elszörnyűködik, hogy az valami rettenetes! Nosza, nem késett a t. alispán ur megvizsgálni azzal, hogy mi ez? hiszen 700000 frt az adóstante, pedig milyen nagy apparatus foglalkozik azzal, hogy ne legyen!

Erre aztán mindnyájan megnyugodván, — bele-nyugodtunk abba is, hogy a Nagyenyed esombordi hadászati és vadászati uton, mely a maroslapádi rókák és marosbagói nyulak tanyái felé is vezet, — a Maroson egy szép hid építtessék, — már tudniillik, ha a báró Kemény-család nem drágáskodik a hajóvámregálal. Még egy hiddal volt baj, tudniillik a topánfalival, melynek felét Torda-aranyosmegye nekünk kívánta reserválni; de mi megemlékeztünk arra, hogy csak egy vótum-mal dölt el az a kérdés, mely feltételelesen néhány gyenge falut az élhetetlen Tordának ajándékozott. — kimondottuk, hogy a hídtopánfalva nélkül nem ismerjük magunkénak s ennél fogva nem fizetünk; lássa és tudja meg ezt a miniszter is!

Szép dolgok jöttek ez után: szabályrendeletek. — Már 1000 felé jár a törvények száma, de hogy azok mennyire hiányosok, azt mindenki tudhatja. Legjobban a hiányokon egy sereg §§ os lére eresztett hosszú szabályrendelet segít s ezt a közgyűlés annyira elhítte, hogy nem is kellett a legtöbbjét felolvasni. — már a szépen hangzó cím is elég volt. — Meg vagyunk győződve, hogy a t. főjegyző ur is hiába írta meg a nyugdíjszabályzatra szóló feliratot a miniszteri leirat ellen való argumentumaival. Idővesztegetés volt biz az minden ékessége mellett is s csak a szavazást késleltette. — De Istenem! — mondhatná — hiszen csak meg kell néha mutatni, hogy éppen hiába nem vesszük a gáztit.

No, de közeledünk: Vajna Károly lemondását az árvaszéki aspiransok gyengén leplezett örömmel fogadják; a vármegye is megdicséri s felmenti. — Szegény Foszto Ferencz! hol vannak a te annedotid, honvéd historiáid? de elnyugodtál velük! — Vajjon utódaid, kikre principálsodot és hosszú fa-rézpörzödöt hagyta, miként fogják követni nyomdokaidat? — „Kérem a tisztelt gyűlést, válasszon 3 tagot a kijelölő bizottságba“ — mondja az elnöklő főispán ő mltsja s nyomban javasolja is, hogy az örök időtől fogva candidáló id. Gáspár János, azután meg báró Splényi és Medgyes Bálint éppen jók lennének erre a tisztességre. „Nagyon helyes, éljenek!“ s ehhez még báró Kemény Géza, Szalánty Lőrincz és Zeyk Kálmán is járulván a főispán ur részéről, — nosza gyorsan megválasztottunk 60 tagot az állandó választmányba, — Szalánty Lőrincz bátyánkat, ki minden rugós és megvaduló lovat saját oldalbordáin próbáltatja ki, de a jó vért nem hagyja, — lovató bizottsági elnöknék; az „ösz“ Pogány Jánost és Imreh Józst felszólamlási, — Eber-gényi Mózes és Diószeghy Lajos bányász aait, meg Ajtay J. és Moldován L. derék verespataki véreinket a bányadokíveto bizottságba s azzal a candidáló bizottság kiment diskurálni.

Nagy dolog ám az a candidáló biztosi tisztesség! Meghallgatni a sok kitűnő aspiránst, elolvasni alázatos folyamodásaikat, — mérlegelni kvalifikációjukat, összehasonlítani ezt a §§-kal, — szóval: irányt adni a vármegyének, — mégis csak szép dolog. De amig ez lefolyt, a gyűlés érdemes tagjai sem szoktak nyugodni? a kik még nem látták egymást, örvendeztek s mellékesen kitudakolták, hogy kinek szive hova huz, avagy huzatik s így lassan es-

— El, elvesztettem a karikagyűrűmet! Azt keresem; jaj! nem kapom; jertek, segítsetek, keressük! Az este még ujjamon volt — vagy már nem is tudom tisztán. Itt vesztettem el az uton, vagy ha itt nem, akkor a temetőben. Jertek, keressük. Elvesztettem arany karikagyűrűmet!

Szegény Kántor Jóska egész nap keresett; az uteza gyermekei is kerestek vele. A gyűrűt nem találták meg sehol. Keresett másnap, harmadik nap. Oda esődült a nép körűle. Kiabálta egyre: „Elvesztettem karikagyűrűmet!“ — Es ez így ment jó sokáig. Mindig voltak vele, mindig beszéltek neki: hagyjon fel, ok nélküli való, ne keresse. Vigasztalták sokan, szánták sokan, még olyan is volt, ki megkönnyezte, olyan is, ki lenevette. — Kántor Jóska ez mitsem használt. Ő folyton elvesztett gyűrűjét keresve kiabálta: „Elvesztettem karikagyűrűmet!“ Össze-járt dombot, völgyet, mezőt. — Esőben, hidegben, étlen, szomjan kiáltja: „Elvesztettem karikagyűrűmet!“

Most a temetőbe vezető keskeny uton szalad megállva olykor s a léptei elől menekvő lomha békákra rivall: „Ti hitvány békák, mit kerestek itt? Megálljatok! Ha, ha, ha! Mint kergetik egymást! — No, ne féljétek tőlem . . . én vagyok Kántor Jóska . . . azt a karikagyűrűt keressen . . . jertek . . . keressük . . . segítsetek . . . !“

Mi lett a szép deli legényből! — Abból a derék Kántor Jóska! Napról-napra gyengült, aszott, mig egyszer megtalálta, a mit kerestél — a halált.

Ott fekszik kiterítve a kis fehér házban. Tolong a nép. — Ifjú, öreg, szegény, gazdag, ismerős, ismeretlen igyekszik bejutni s látni még egyszer, utójára a falu

portosultak a tisztelt pártok is. Horatius Cocles és a vezérkar elnöke körül a nagyhasu népfelkelő tisztí aspiransok sorakoztak s a candidatiába bejutni kívánók rendkívül nyájas szavakkal és kérlelő pillantásokkal buzgókodtak. Az „eszélyes politikusok“ a „renegátok“ szomszédságában vertek tanyát, kik minden nap új meggyőződésre szoktak jutni s a bőséges ígéretekkel, mint olesó fruczikkel csinálnak forgalmat. Lehet látni az egyes ambitiosus tekintélyeket, kik „mindig győznek“, mert mindig a többséggel tartanak s végül jönnek a semlegesek, kik — mindenkit egyaránt kritizálnak. Elég nagy táborot képeznek „a megyei politikusok“ is, kik előtt ilyenkor nem számít sem a barátság, sem az atyafiság, sem a privat politika, csak a vármegye jövője, melyet — talán nem is éppen ok nélkül — nem látunk rózsaszínűnek az igen sok érdemekben gazdag fehér haj-rok-kant derék s a feltűnően kevés ifjú rózsás arc miatt, melyek legtöbbjét legképebbjeit más vármegye szokta magához édesgetni, hogy segítsenek a közigazgatás mindinkább nehezülő szekerének tologatásában.

„Az árvaszéki ülnöki állomásra kijelöltetnek Sáska Sándor és Varró László; — az ellenőri állomásra Kontz Albert és Benedek Gábor“ — tudatá a candidálás eredményét elnöklő főispán ur s már most új kombinatiók képződtek. Voltak a kik Benedeket akarták ülnöknék, voltak akik Kontzra szavaztak volna. Már most hogyan válasszanak? Mig ezen tündökte, az alatt a főjegyző ujra csak morszolta az ügyeket; megadtunk mindent: Abrudbányának vásár-várat, Springernek limbai szappantöfödöt, a községi jegyzőknek birtok parcellás piczulákat stb. Végre — ugy látszik elunta a sok egyhangu helybenhagyást a t. cz. közönséggel együtt s miután ebedig ugy is elég idő volt hagyva, — commotioképpen megkezdődött a választás. A köztisztviselőben álló jubilaris kir. taut-felügyelő ur volt a választási elnök s mig ő szépen esendes türelemmel bediktálta a négyzeres sorfalból elhangzó vótumokat, — lassanként kipiruló arcától könnyen le lehetett olvasni, hogy bizony ő is a vármegye jövőjére gondol.

Ebed előtt tudva lett, hogy Sáska S. árvaszéki első ülnök és elnökhelyettes, Benedek Gábor pedig Foszto Ferencz, az az hogy pénztári ellenőr lett. a renegátok komoly arcezal tündöktek a jövő napra való magatartás programjáról s a megfelelő ígéretek szövegezéséről; a diadalt ők döntötték el.

A főispán ő mlga által adott ebéd meutje jó volt, az ételek pedig becsületére váltak Zsigának s konyhaművészeinek. A jó zene, a jó esombordi bor, — több igen jól sikerült köszöntő vidám hangulatot keltett, de persze hamar vége lett. A társaság nagy része megemlékezett az öreg Mangezius Frigyesről, ki számos éven át szolgabírája és közgyámja volt a vármegyének és el-kísérte koporsóját a hosszú utra, esendes pilhenésre.

Öt óraker délután ujra megnyitá a gyűlés. Lámpa-és gyertyafény világolt a megüresedett teremben. A megválasztottak letették a hivatalos esküt, — ifj. Gáspár János, a mi ifjú nemzetgazdászunk és statisztikusunk az érmeke legióját hozta fel arra nézve, hogy vigyázni kell a romániai vámszerződésre, pártoltuk Nyitrást és Brassót s némi komikummal vegyültnek találtuk azt a birt, hogy a vármegyét 22,000 frtért beperelték. Ezzel fejeztük be a hosszú tárgysorozatot s végül zajosan megéljeneztük a mlgos főispán urat, ki higgadt és méltányos magatartásával mindnyájunk tiszteletének valóban méltó tárgyává vált. Éljen!!!

legszebb legényét. Mindenki látta már, mindenki megkönnyezte, csak még egy valski nem. Vajjon az meg is látogatja, meg is könnyezi . . . ?

Ej van. Setét, hideg őszi éj. A kis szoba csendét csak a ravatal mellett virasztó édes anya fudokolva feltörő zokogása zavarja meg. A kicsiny törött ablakon befav a szél s meg-üreglobogtatja a gyertya lángját. — Nyil az ajtó. Egy árny suhan be. Jaj, jaj az a fekete felbő ráborul a holtra, csókolja . . . még felriasztja ál-mából! Ijesztő kiértett, vagy mi vagy te, menj, menj, ne költögösd, hadd nyugodni esendesen . . . ! Mint jött, ugy távozik, zaj nélkül, nesztelen, alig érintve a talajt. Volt s nincs. Eltűnt, elenyészett, szétfoszlott az éjszaka-bába . . .

Viradatkor a részeges harangozó állít be, hadd lássa ő is azt a halottat.

— Istenem, szent atyám! — kiált fel — nézze Kántorné asszonyom, a gyűrű itt van a Jóska ujján!

Szaladt erre a faluban s híresztelte minden-kinek.

Rég nem volt olyan szép temetés Fűzesen, rég nem folyt annyi könny, mint most a Kántor Jóska temetésén. Bokrátság is oda csatlakozik a menethez, gyászruhában, könnyes szemmel.

A halottat kikísérte a temetőbe. Engedjétek közel a sírhoz, hadd dobjon e koporsóra is egy göröngyöt a szép Bokrátság, a fűzesi lányok szerencsésének megron-toja, sok szép legény megölője . . . !

Becses
12 én rendez
tudósítás jele
leh-tetlen. —
„Estély“-ról
által a tudósi
Az „Es
sége, hogy m
lehetett kapni
is igen sokan
sített szinpad
lepetése és
görög-tűzény
ábrázolák a l
látni és élv
után az áll
hymnusát Tó
elhangzása
Jókai „Mun
fiu- és leán
dalokat Kiss
is felesleges,
tatott. — M
dramolet. Fő
k. a. Látszó
éreztek, mert
lomnak meg
szereplő Izvo
kisebb szere
A dísz
előadásért, m
és tapsal tisz
meg egy k
mely reggeli
gyeseket —
a mul
Jácintné, S
Izraelné, Sil
Kovács Fere
(M.-Igen) st
Olesche
tanítónőket,
gina, Izvors
Kőrösi testvé
Ennyit
ért a gondn
kedvelőket a
ez ne lenne
Végül
f i g y e l m
Tövis, mikor
napot; nem
akkor Fehé
bizottságát
akarnak mu
nincsenek ol
is, — hogy
tatnunk kell
Tövis.

Farsang.

— A tövisi estély. —

Tekintetes szerkesztőség!

Becsés lapja idei 8-ik számában. Tövisen mult hó 12 én rendezett jótékonycélú „Estély“-ről oly gyarló tudósítás jelent meg, hogy azt megjegyzés nélkül hagyni lehetetlen. — Engedjék meg a t. szerkesztőség a lefolyt „Estély“-ről részletesebb tudósítást közlenem, hogy ez által a tudósító hibáját helyre hozzam.

Az „Estély“ iránt annyira érdeklődött Tövis közönsége, hogy már pár nappal az előtt belépő jegyet nem lehetett kapni; de nemcsak Tövisről, hanem a vidékről is igen sokan voltak jelen. Hét óra után a díszesen felszerelt színpad függőnye felgördült s mindnyájunk meglepetése és öröme a négy évszaktot ábrázoló előképet görög tüzfénytől világítva láthattuk. Oly szép és elragadóan ábrázolák a kisleánykák a négy évszaktot, a minőt Tövisen látni és élvezni eddig nem volt alkalmunk. Az előkép után az áll. leányövendékei énekeltek Kősegy hymnusát Tóth Amália tanítónő vezetése mellett, melynek elhangzása után az áll. tanítónő szavaltá meghatóan Jókai „Munkácsi rab“-ját. A szavaltat után az áll. isk. fiú- és leányövendékeiből alkotott dalkör énekelte népdalokat Kiss Elek áll. tanító vezetése alatt. Mondanom is felesleges, hogy mindenik éneklés köztetszéssel fogadtatott. — Most jött „A váróteremben“ című 1 felvon. drámalet. Főszereplő Krengel Sándor ur és Tóth Amália k. a. Látszott előadásaihoz, hogy a darab szellemét átérték, mert a legegységben és minden kívánalomnak megfelelően játszottak. Elismerés illeti a mellékszereplő Izvorszki Sándor és Löve Dezsó urakat is, kik kisebb szerepükre jól beletaláltak magukat.

A díszes közönség nem maradt adós a jeles sikerült előadásért, mert előadás után mindeniket hatalmas „éljen“ és tapsal tisztel meg. — Az áll. isk. leányövendékeinek még egy kedves éneklése után kezdetét vette a táncz, mely reggeli 5 óráig tartott a legjobb kedvben. A négyeseket — nem 47, — hanem 48 pár járta.

A mulatságon láttuk: Molnár Józsefné, Sflakovits Jácintné, Salamon Simonné, Fried Ignáczné, Bernát Izraelné, Silvester Gameliel és Árpádné, Kiss Elekné, Kovács Ferenczné (B.-Boesárd), özv. Török Józsefné (M.-Igen) stb. stb. urnókat.

Olescher Eugénia, Turturián Mari, Tóth Amália tanítónőket, Molnár Róza és Irma, Fried és Bernát Regina, Izvorszky Regina, Drach testvérek, Ujvári Pepi, Körösi testvérek stb. stb. kiasszonyokat.

Ennyit az igen élvezetes estély lefolyásáról, melyért a gondnokság, tanítónő, tanító és rendezőségnek munkáját az elismerés koszorúja méltán megilleti. Vajha ez ne lenne utolsó!

Végül a t. tudósító urnak ama „b a r á t s á g o s f i g y e l m e z t e t é s é t“, hogy olyan időt válasszon Tövis, mikor Fehérvátt nincs mulatság és ne a szombat napot; nem írjuk alá, megköszönjük két okból: 1-ször, akkor Fehérvárnak minden egyletét, vagy bárendező bizottságát meg kellene keresnünk megtudandó, mikor akarnak mulatni? 2-ször úgy tudom, a vidéki izraeliták nincsenek oly sokan — feltéve, ha mind részt vennének is, — hogy érettek a rendezés és megszokott időn változtatnunk kellene ezutánra.

Tövis, 1887. február 24.

Egy jelen volt.

CSARNOK.

Társadalmi irányelvek.

— Irta Németh Sándor. —

I. Leányaink.

A farsang vigkedélyű mulatságait a komolyabb napokban komoly érdekű kérdések színrehozatalával váltjuk fel s hol vehetnénk ezekre gazdagabb anyagot, mint társadalmunkból?

Mert a társadalmi élet mozzanatai kit ne érdekelnének, akár egy, akár más tekintetben. A társadalom életképes test s nem is öntudatlan, de öntudatosan működő. Alkotó elemei: az egyes egyének, alkotó részei: a társadalmi rétegek, melyeknek együttes működése alkotja a társadalmi életet. Mihelyt az együttes rendszeres működés megzavarodik, meg van a test betegsége, a társadalom baja.

Az ugynevezett műveltebb társadalmi rétegek azok, melyek e tekintetben közelebből érdekelnek minket. Itt a tünetek, melyek gyakoriak, leginkább mutatkoznak leányainknál. Természetes a beteg magát az általa fel nem ismert baj ellen védeni, vagy éppen gyógyítani nem tudja, így ők sem az okai, ha rajtuk ilyen társadalmi kórtünetek észlelhetők.

A tünetek orvoslása szükséges, ha azt akarjuk elkerülni, hogy nehezen gyógyítható betegség ne álljon be, gyors és alapos orvoslása szükséges, még pedig a társadalom, mint legjobb orvos által.

A szülőknek hivatásánál fogva sok kötelessége van gyermekével szemben, hogy azt a társadalomnak hasznos tagjává tegye. Így pl. vajjon a szülő nem tévesztette-e nemes ezélt akkor, midőn leányával csak a pusztá kényel-

met ismerteté meg, mely oly önhitté teszi az embert minden műveltsége mellett is: ha munkára szoktatva nem levén, a munka becsét és szükségét felfogni nem bírja.

A szülőknek hivatása, hogy biztosítsák leányaik jövőjét, állandó kincs által, ez pedig a munkaszeretet, mely társadalmi viszonyainknál fogva még első sorban csak a ház körén belül terjed. Ha a nő teljesen megfellelt házi körén belül minden kötelességteljesítésnek, akkor női hivatásának legnagyobb részben eleget tett.

Az az, amit nem végzi, addig e körön túlhaladni félzségség, pedig hányan vannak mégis, a kik ezt teszik! — Minden általános igazság alól van valami kivétel, de a tapasztalatot véve alapul, ugylátszik, mintha leányaik ereje, munkára képessége, nem volna arányosan igénybe véve a társadalmi létért való küzdelemben, viszonyítva a férfi munkaképességének igénybevételéhez. Leányaik többségének csak a munka biztosíthatja jövőjét a társadalomban.

Erre kell tanítani őket s arra az önértetre ébreszteni, hogy ők is képesek a lét küzdelemben is résztvenni. Ne csak a szellemi élvezetekre legyenek inkább hajlandók és azoknak előmozdítására, hanem igenis a mechanikai munkára is.

Ha így tanulnak tenni, nem fognak szemrehányást szenvedni maguktól, nem a társadalomtól; de mindaddig, míg ellenkezőt tesznek, hallani fognak olyan szemrehányásokat, melyek gyöngédségüket sértik ugyan, de gyöngédségeikre, mintegy orvosságul szolgálnak s munkáságra biztatják. Mert legyünk igazságosak s mondjuk ki, hogy az a sok idő, melyet leányaik csak pusztá ábrándjaira vesztegetnek, ha megfelelő munkával töltenék, nem csekély befolyással lenne a család anyagi helyzetére!

Az elért eredmény növelné önértéküket, mely nem engedné elretenni a jövőtől. Mert ne tagadjuk, hogy a körülmények sokszor változnak s ha a munkát megszoktuk, szegény pirja nem fogja ellepni arcunkat s a változat nem szűne oly sok kétségbeesést, örvénybejutást, minőket hírlapjaink már rendes rovatban hoznak tudomásunkra.

Ismertünk házakat, hol a vagyon nagyobb részét elpusztító atya elhalván, — a munkás, tevékeny anya leányaival együtt oly kitartó szorgalommal, okos megfontolással vitte a dolgot, hogy az ősi lakban a szegénység helyett jólét, — a szűkölködés helyett kényelem s ezzel együtt a lélek csüggedése helyébe a derült, vidám kedély melege vert tanyát. — És tudunk házakat, hol az éheltelenség párosulva a komolyabb s terhesebb dologból származó szegénykezéssel néhány év alatt koldusbotra juttatta a családot s az élet örvényeibe taszította az ifjú lányokat.

Vannak különben okos, derék anyák, kik majomszeretettel csüngenek gyermekükön s míg maguk a legterhesebb házi dolgot is elvégzik, leányaiknak még csak sejtelve sincs ama teendőkről, melyek egy rendes háztartás vezetésével járnak. „Majd, ha férjhez megy, lesz elég ideje megtanulni, addig hadd mulasson szegény gyermek.“ — mondja a jó mama, mialatt egyik regény a másik után kerül az ábrándozó ifjú hölgy kezébe, ki persze zugolódva veszi észre olvasmányja a képzelgése fényes alakjai mellett az egyszerű, sokszor szegényes helyzetet, melyben él, de a melyet bár némileg is jobbá tenni képtelen.

Leányainknak bizonyára jó ajánló levél a világban a kellemes modor, előzékenység, de ha ehhez a munkaképesség, munkára való készség járul, úgy ők valóban egy megbecsülhetetlen töke birtokában vannak.

Arra kell törekedni a szülőknek, hogy leányaik, ne csak gyöngédségüket vigyék ki az életbe és társalgásuk képességét, melyek nemesítők.

A munka, a dolog nem szegény. Az olyan „a paraszté a dolog“-féle felfogások alól emancipálnunk kell magunkat, mert a munka nemesít s erkölcsileg is jó hatással van.

Századunk megadta a nőnek a tiszteletet és méltán. De ezen tiszteletre nem csak a természet által kölcsönözött gyöngédsége és szeretete méltósága által legyen érdemes, hanem igenis a társadalmi ténykedés által, a ház köréhez tartozó munkálkodás által. Ilyenek legyenek az anyák s ezt tanulják meg leányaik is!

(Folytatása következik.)

VEGYES HIREK.

— A kereskedelmi muzeum kiállítása. A budapesti kereskedelmi muzeum igazgatósága február 20-iki ülésében elhatározta, hogy a hazai termékek állandó kiállítására vonatkozó szabályok azon határozatának épségben tartása mellett, mely szerint minden kiállítónak 1 □ m. terület díjlanul engedik át, a minden további □ méterért fizetendő 5 frnyi térdiját a folyó évre 2 frta szállítottatja le, — mindazon tárgyakra nézve, melyek nem állítanak ki szekrényekben. Ilyenek pl. gépek, kocskák, butorok, erdészeti eszközök, parkéták, mezői gazdasági termények, vas stb. A kitöltött bejelentési ívek legkésőbb folyó évi márczius hó 31-ig, akár közvetlenül Budapestre a kereskedelmi muzeumhoz, akár annak képviselőjéhez kolozsvárra lesznek beküldendőek. Később bejelentett tárgyak sem az illető csoportba nem oszthatók, sem a folyó

évi catalogusba fel nem vehetők. A beküldési határidő a kiállítókkal idejekorán közölteni fog. Egyszersmint figyelemztetjük a t. gazdátársakat, hogy a májusi kiállításra, egyéb termékek mellett czél szerű volna a gyapju-, bor- és pálinkafélék bemutatásáról gondoskodni. Bővebb felvilágosítással alólírott kívánatra készséggel szolgál. Kolozsvárt, 1887. február 24. G a m a u f Vilmos, kir. tanácsos, az erdélyi gazdasági egyeslet titkára.

— A Bethlen-főiskola ifjusága márczius 15-én, a régi városház nagytermében ünnepélyt rendez.

Az adózó közönség figyelmébe. — Nagyenyed város adóhivatala, egy általa kibocsátott hirdetményben közhírré teszi, hogy a folyó 1887-ik évre szerkesztett és számvevőileg jóváhagyott „Házadó kivétési lajstromok“ a városi adóhivatal hivatalos helyiségében 1887. márczius hó 1-től 9-ig nyolcz napi közzemlére ki vannak téve. — Felhívának tehát azok, kik ezen adónemben adóznak, hogy könyvecskikkel együtt a fenn kitett napok alatt ezen adónemnek könyvecskéikben való bevezetését végeztetve annyival is inkább jelenjenek meg, mert a netaláni sérelmek elleni felebbezéseik az 1883. XLIV. t.-ez. 16. §. értelmében csak így fognak figyelembe vétetni, ha az, az abban kitűzött 15 napok alatt adatot be.

— A „budapesti kereskedelmi muzeum“ közvetkezőleg alakult meg: Elnök: dr. Matlekovits Sándor, államtitkár, orsz. képviselő. Alelnök: báró Kochmeister Frigyes, a főrendiház tagja, a budapesti kereskedelmi és iparkamara elnöke. Igazgatósági tagok: Aebly Adolf, bankár; Bedő Albert, miniszteri tanácsos, orsz. főerdőmester, az orsz. erdészeti egyesület alelnöke; Brázay Kálmán, fűszernagykereskedő; Lovag Falk Zsigmond, királyi tanácsos, a Pesti könyvnyomda-részvénnytársaság igazgatója; az orsz. iparegyesület alelnöke; Fürst Jakab, nagykereskedő; Geitner József, gyártulajdonos és kereskedő; dr. Ghyecz Géza, kir. tanácsos, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatója; György Endre, orsz. képviselő, az országos gazdasági egyesület tagja; Hegedűs Károly, a technológiai iparmuzeum igazgatója; Hegedűs Sándor, orsz. képviselő; Horváth Sándor, központi erdőfelügyelő; dr. Keleti Károly, miniszteri tanácsos, az országos statisztikai hivatal főnöke; dr. Krausz Izidor, malomtulajdonos; id. Kunecz József, nagykereskedő; Mihálovich János, miniszteri osztálytanácsos; Radics Jenő, az iparművészeti muzeum titkára; Ráth Károly, a budapesti keresked. és iparkamara alelnöke; dr. Sehnierer Gyula, miniszteri tanácsos; Tanárk Gyula, az országos gazdasági egyesület tagja; Ullmann Imre, nagykereskedő; Wahrmann Mór, orsz. képviselő; Weisz Bernát, kir. tanácsos, a budapesti kereskedelmi akadémia igazgatóválasztmányának elnöke; Weisz Bertalan, gyártulajdonos; gróf Zichy Jenő, v. b. t. tanácsos, orsz. képviselő, az országos iparegyesület elnöke. Igazgató: Németh Imre, miniszteri tanácsos.

— Kerülő uton. „Mondja meg Berta kisasszony, de egész őszintén, olyan vagyok én, mint egy majom?“ „Korántsem!“ „A mi eszemem illeti birkanak tart-e?“ „Eppen nem!“ „Vagy azt hiszi, hogy semmirekellő korhely vagyok?“ „Mentsen Isten!“ „Ha így van, bizton feltehetem, hogy érdeklődik irántam s eszedem bajos kezéért!“

— Orvosok négy szem közt. Az egészségügyi tanácsos találkozik fiatalabb kartársával, ki vállán vadászfegyverrel sietve az indóház felé tart. „Hová ily nagy sebbel-lobbal kartárs ur?“ „A vidéki nagybirtokoshoz utazom.“ „S puskát visz magával?“ „Az hiszi, hogy közönséges szereink nem lesznek elegendők?“

— Nyilvános számadás és köszönet. A február hó 19-én rendezett bál összes jövedelme 1125 frt 30 kr volt, a kiadás pedig 394 frt 80 kr és így az „Erdélyi Magyar Közmívelődési Egyeslet“ javára elküldetett folyó hó 5-én 730 forint 90 krajczár. — Felülfizettek: mélt. báró Kemény Kálmáné 6 ngsa 100 frtot, mélt. báró Kemény Gyuláné 6 ngsa 100 frtot, özv. Donogány Jakabné 6 ngsa 100 frtot, mélt. Zeyk József ur 100 frtot, mélt. gróf Teleki Gusztáv ur 100 frtot, tek. dr. Reiner János és Reiner Zsigmond 10 frtot, tek. dr. Winkler Albert ur 8 frt 50 krt, tek. Maszák Hugó ur 5 frtot, ngsos Lukács Béla orsz. képviselő ur 5 frtot, mélt. Zeyk Gábor ur 5 frtot, ngsos Lukács László orsz. képviselő ur 5 frtot, tek. Zalányi Párkás ur 5 frtot, tek. Mendl Simon ur 5 frtot, ngsos Mohay Sándor orsz. képviselő ur 5 frtot, mélt. Zeyk Dániel orsz. képviselő ur 5 frtot, tek. Velicska Lajos ur 5 frtot, tek. Gráf János és Veress Miklós urak 5 frtot, tek. Bürger Márton 5 frtot, ngsos id. Gáspár János ur 5 frtot, nméltóságú báró Kemény Gábor 6 excellenciája 3 frt 50 kr, tek. Salmen Frigyes ur 3 frt 50 krt, ngsos Dárday Sándor ur 3 frt 50 krt, özv. Zeyk Károlyné 6 ngsa 3 frt 50 krt, tek. Balogh János ur 3 frt 50 krt, mélt. báró Splényi Henrik ur 3 frt 50 krt, tek. Diószegi Lajos ur 3 frt 50 krt, tek. Feiler László ur 3 frt 50 krt, ngsos Orgonás Zsigmond őrnagy ur 3 frt 50 krt, mélt. báró Kemény Endre ur 3 frt 50 krt, tek. ifj. Gáspár János ur 3 frt 50 krt, tek. Sándor Jenő ur 3 frt 50 krt, tek. Erőss István ur 3 frtot, tek. Gálfi István ur és neje szül. László Anna 3 frtot, tek. Nagy Andor ur 2 frtot, tek. Szőcs József ur 2 frtot, tek. dr. Boér Jenő ur 2 frtot, tek. Csiki Sándor ur 50 krt, N. N. 50 krt, tek. Jakabfi postafőnök ur 50 krt, tek. Jancsó Lajos ur 50 krt, tek. Kunez Gyula ur 1 frtot, tek. Szentpáli Károly ur 1 frtot, tek. Marosi Ákos ur 50 krt, X. Y. 50 krt, X—Y 50 krt, tek. Váró Ferencz tanár ur 2 frtot, tek. Szilágyi Gyula tanár ur 2 frtot, tek. Salamon Simon ur 2 frtot, ngsos Csató János kir. tanácsos alispán ur 50 krt, tek. dr. Gelei József ur 50 krt, tek. Dosius Demeter ur 2 frtot, tek. ifj. Winkler János ur 1 frtot, mélt. Pogány János ur 3 frtot, mélt. gróf Busseul Henrich ur 2 frtot, tek. id. Dézi Sámuel ur 1 frtot, tek. Bedő Károly ur 1 frtot, t. Barth utazó ur 1 frtot, tek. Tans Gyula ur 50 krt, tek. Pettikó Géza ur 2 frtot, tek. Kanabé Ferencz főhadnagy ur 1 frtot, t. Reich Mihályné urasszony 60 krt.

tek. Török Bálint ur 50 krt, tek. dr. Magyar Károly ur 1 frt, mélt. Szalánczi Lőrincz ur 1 frt 50 krt, tek. Benedek Samu ur 1 frt, tisz. Deli Ödön ur 1 frt, tek. Molnár Árpád ur 1 frt 50 krt, tekintetes Rákosi István ur 50 krajczárt, méltóságos báró Kemény László ur és neje 15 frtot, tekintetes Munkácsi Zsigmond ur 2 frtot, tisz. Csákány Ferenc ur 30 krt, tek. Kovács Elek ur 3 frtot, tisz. Fülöp Sz. Lajos ur 1 frtot, tek. Osztyán Viktor ur 1 frtot, tek. Szász József ur 4 frtot, usgos Visi Imre ur 10 forintot; a tek. Diószeghy Lajos abrubbányai polgármester urhoz küldött jegyekből vettek még tek. Gelei Kalmán, dr. Nagy Károly és Képes Ferenc urak. — A magasztos czél érdekében hozott áldozatok fejében fogadják a nemes szívű felülfizetők a balt rendező bizottság forró köszönését. — Bartha Zsigmond pénztáros. Orbai Lajos ellenőr. Fogarasi Béla ellenőr.

— **A Nagyenyedi kereselyázó egyesület** január hó 15-én tartott táncestélyére felülfizettek Orgonás Zsigmond nagybaltbizottsági elnök 4 frt, br. Kemény Gyula 3 frt, Munkácsi Zsigmond 2 frt, Matyus Domokos, Varró Róza és dr. Winkler Albert egy-egy frtot. Az aláírt és utolag teljesített jegy-megváltások nem vétettek felülfizetéseknél. Az estély bevétele 99 frt 50 kr, kiadása 92 frt 94 krt, a 6 frt 56 krt tiszta jövedelem a február hó 27-én rendezendő kereselyázó verseny jutalom díjai költségeinek pótlására fordított. Ezen érdekesnek ígérkező versenyre az egyesület versenybírói elnöki Orgonás Zsigmond őrügyot nyerte meg, versenybírói tagok: dr. Winkler Albert és Zeyk Kalmán egyleti alelnökök.

— **Nyilvános számadás.** Gyulaféhevárt 1887. február hó 16-án az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület”, valamint a „Vörös kereszt egyesület” választmányai által saját pénztáruk javára rendezett táncestély, összes bevétele volt 317 frt 40 kr, kiadása 119 frt; marad tiszta jövedelem 198 frt 40 kr. — A tiszta jövedelemből 15 frt 40 kr adományoztatott a helybeli gör. kath. iskolába járó gyermekek részére beszerzendő magyar olvasókönyvekre; a fennmaradt jövedelem felérsze 90 frt átadott a „vörös kereszt egyesület” főkö választmányi pénztárnokának. 90 frt pedig az E. M. K. E. központi pénztárába beküldött. Felülfizetők: Lónhart Ferenc püspök 6 exellent, 8 frt, Lónhart Mari 6 nagysága 4 frt, dr. Barts Ferenc nagyprépost 2 frt, dr. Deutsch Mór 1 frt, Kozma Gyula Sándor 1 frt, Halász Jakab közjegyző beküldött 3 frtot, Gluck Mór Alvinczről 4 frt, Fried Albert Maros Partusról 1 frt, Kronheimer Eva 50 kr, Reisz József 2 frt, Fuchs Dávid 2 frt, Jonas Adolf 1 frt, dr. Nathán Bernhár 2 frt, Polizer Lázár 50 kr, Strasser N. 1 frt, Egy őrügy 1 frt, Kottovitz kapitány 2 frt, Henter Gábor törv. elnök 1 frt, Weisz Ede 2 frt, Pálfiné 1 frt, Jakab Albertné 2 frt, Morenó 4 frt, Fingerhut Jakab 3 frt, Bürgerné 1 frt, Löwi Bernát 1 frt, Rajnai Ignátz 3 frt, dr. Setz Károly ezredorvos 2 frt, Salmen Frigyes 2 frt, Oriás Miklós 1 frt, Issekutz János 1 frt. Mely nagy lelkű adományait fogadja a melyen tisztelt közönség mindkét egyesület részéről őszinte köszönetének hálás nyilvánítását. Papp György, Novák Ferenc.

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás hazánk iparosaihoz!

— A Budapesten alakult „Kereskedelmi Múzeum” igazgatóságától. — Mint tudva van, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium múlt év tavaszán kereskedelmi múzeumnak Budapesten való felállítását határozta el.

Az igazgatóság az illetékes szaktestületek képviselőinek bevonásával megalakult és első feladatának ismerte a Németország-, Belgium- és Hollandiában már fennálló, valamint más államokban alakulófélben levő hasonló intézetek szervezetét és belső ügyvitelét tanulmányozni, hogy a felsorolt államokban szerzett tapasztalatok alapján és tekintetbe véve a nálunk uralkodó viszonyokat, a kereskedelmi múzeumnak azon alakot adja, mely leginkább alkalmas a mindenfelől ohajtott czél megvalósításának sikerét biztosítani.

Ma már nem szenved kétséget, hogy a kereskedelmi múzeumok kiválólag alkalmasak a kereskedelem és ipar élénkítésére.

Okszerűen rendezett és összpontosított bemutatása annak, a mi a hazában termeltetik és a mit a hazai iparnak előállítani kell, hogy hasznos foglalkozást találjon, irányadó utmutatóul szolgál a termelőnek éppugy, mint a fogyasztónak.

A szervezési szabályzat határozmányainak már futólagos áttekintése is meggyőz mindenkit arról, hogy a

felállítandó gyűjtemények és a szervezendő kereskedelmi iroda rendelkezésére álló segédeszközök a termelőnek és fogyasztónak, éppugy mint a kereskedőnek oly anyagot nyújtanak, melyet egyenes a legnagyobb idő- és költség-áldozattal sem képesek megszerezni s melynek előnye mindenkinél egyaránt javára szolgál.

Oly nagy és sokoldalú feladat mellett, mint a melyen a szervezési szabályzatban a kereskedelmi múzeum elé tüzetett, önként érthető, hogy a program minden része egyidejűleg és azonnal keresztül nem vihető.

Az igazgatóságnak, midőn szervezési működésének sorrendjét megállapította, szemelőt kellett tartania a költségek szempontját s egyuttal oda kellett törekednie, hogy első sorban a program azon részének megvalósításához fogjon, mely egyrészt legsürgősebb, másrészt viszonylag leggyorsabban keresztülvihető. Eppen ezért tevékenysége kiindulási pontjául a hazai gyűjtemények felállítását választotta, melynek czéja: valamennyi bel-földön előállított gyári, kézi-, házi- és műipari czikk, valamint az iparilag feldolgozott nyersanyagok és nyers-termények állandó kiállításában a hazai termelésről lehetőleg tökéletes képet nyújtani s ez által a kelendőseget előmozdítani.

A budapesti országos kiállításnak azon örvendetes és fontos eredménye volt, hogy a külföldet termelőképeségünkről tájékozta és a mit talán még többre kell becsülnünk, saját hazai fogyasztó közönségünket felvilágosította arról, hogy vajnai sok czikk itthon jól és jutányosan előállítható és nagyobb kelendőse mellett még jutányosabban előállítható volna, melyet most főleg azért, mert hazai termelőképességünket nem ismerték, külföldről szoktak beszerezni.

A kiállítás futólagos eredményeinek állandósítása és oly központ létesítése, mely könnyen hozzáférhető módon a bel- és külföldi fogyasztó elé állítja hazai termelésünk legújabb és legjobb czikkeit, azok beszerzését és kelendőseget megkönnyíti, az eladónak és vevőnek éppugy, mint a kettő érdekeit közvetítő kereskedelmi köröknek minden segédeszközt és tudnivaló adatot rendelkezésére bocsát: ez feladata az állandó kiállításnak, vagy hazai gyűjteményeknek, melyek felállításával működésünket megkezdeni kívánjuk.

Hogy pedig ezen czél legbiztosabban állandó kiállítások alakjában szervezendő mintatárak által érhető el, azt a külföldön kiváló eredménnyel működő kereskedelmi múzeumok és kiviteli mintatárak majdnem egybehangzó jelentései tanúsítják.

Szándékunk e kiállítás részletes katalógusát évente közzétenni és annak a legszélesebb körökben való terjesztése által a bel- és külföldi fogyasztó-közönség figyelmét a hazai czégekre irányozni.

A kereskedelmi iroda egyes osztályainak felállítására, külföldi gyűjtemények beszerzése és a múzeum saját közlönyének kiadása, lehetőség szerint, a mint a rendelkezésre álló pénzbeli eszközök engedik, fog következni.

Addig is, míg az igazgatóságnak saját szaklap rendelkezésére nem áll, törekedni fog egyes napilapokkal megegyezésre lépni az iránt, hogy közleményei azok utján juttassanak az érdekelt körök tudomására.

Hogy a múzeum gyűjteményeit a legszélesebb körökre nézve hozzáférhetővé tegyük, működési programunk keretében a vándorkiállításokat vettük fel, melyeket

a kereskedelmi és iparkamarák hozzájárulásával erre alkalmas helyeken rendezni szándékunk.

Ezekben van szerencsénk működési programunk rövid vezlatát közölni.

A mint kezdetben már megemliteni szerencsénk volt, a múzeum sikeres működésének reménye az érdekelt körök bizalmán és jóakaratu támogatásán nyugszik.

A kormány a kereskedelmi múzeum létesítését kezdeményezte és azt anyagilag és erkölcsileg a lehetőségig támogatni fogja.

Az igazgatóság a maga részéről mindent el fog követni, hogy feladatának megfeleljen.

De e két tényező legjobb szándékainak és törekvéseinek eredménye kizárólag az érdekelt körök közreműködő támogatásától függ.

Hogy a múzeum hazai gyűjteményei céljuknak megfelelően és az érdekletteknek valóban hasznára váljanak: okvetlenül szükséges, hogy az egyes termelési ágak kivétel nélkül és kitünően képviselve legyenek, mert csak ez esetben fogja az állandó kiállítás termelési képességünk hű képét nyújtani.

Azon kérelemmel van szerencsénk ennél fogva az érdeklettekhez fordulni, hogy az állandó kiállításban kitünő készítményeivel és terményeivel részt venni s erre vonatkozó, sürgösen kért elhatározásáról alulírt igazgatóságot a mellékelt nyilatkozat aláírása és mielőbbi beküldése által értesíteni sziveskedjék. A hazai termékek állandó mintatárát f. évi május havában szándékozunk megnyitni a budapesti orsz. kiállítás nagy iparsarnokában.

Budapest, 1887. év

Dr. Matlekovits Sándor,

Németh Imre,

elnök.

igazgató.

FELELŐS SZERKESZTŐSÉG:

DR. MAGYARI KÁROLY

SZILÁGYI FARKAS

TÖRÖK BERTALAN

Kiadó-tulajdonos WOKÁL JÁNOS

Meghívás.

A gyulaféhevári takarékpénztár részvényesei folyó 1887. évi márczius hó 15-én délután 3 órakor a takarékpénztár helyiségében tartandó

XV-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgyak:

1. Az igazgató-választmány jelentése az 1886. évi üzlet lefolyásáról és eredményéről.
 2. A felügyelő bizottság jelentése, valamint az 1886. évi vagyon-mérlegre és tiszta nyereség felosztására vonatkozó véleményes előterjesztés, esetleg a számadók felmentése.
 3. Az igazgatóság választása 3 évre.
 4. A felügyelő bizottság választása 2 évre.
 5. A számvevő bizottság választása 1 évre.
- A szavazati jog gyakorlása végett, kéretnek a részvényesek, hogy részvényeiket a közgyűlés előtt 3 nappal a takarékpénztári hivatalba headni sziveskedjenek.

Gyulaféhevárt, 1887. február hó 28-án.

A gyulaféhevári takarékpénztár igazgatósága.

1-3

K ö n y v n y o m d a

Wokál János könyvárus és nyomdász Nagy-Enyeden.

Ajánlja jól berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely egy egész új nagy gyorsajtóval és a hozzá megkivántató betűkkel van ellátva; elvállal mindennemű és nyelvű könyvek, bármiféle rovatos iven, körlevelek, árjegyzékek, számlák, nász-, gyász- és vigalmi jelentések, név- és meghívó jegyek, tánczrendek, gyógyszerári jelzetek, barom-utlevelek, vásár-czédulák, hirdetémenyek, bármily nagyságu fatragaszok, — szóval minden e szakmába vágó munkák izléses kiállítását.

Különösen a kir. közjegyzők, megyei s városi hatóságok és a községi előljáróságok, valamint takarékpénztárak figyelmét bátor vagyok arra felhívni, hogy a hivatali szükségletekre megkivántató nyomtatványok gyors elkészítésére s a legolcsóbb arszámításra különös súlyt fektetek. — A községi bíróságok részére szükséges nyomtatványokból raktárt tartok s azokból kis mennyiségben koncz számra is jutányos áron szolgálok. — Nemkülönbön ajánlom

kölcsön-könyvtáramat,

mely áll 3200 magyar és német könyvből. A beállítás mindennap megtörténhetik. A részvénydíj nagyon csekély. Vidéki olvasók előnyben részesülnek. Végül ajánlom jól berendezett

KÖNYVKÖTÉSZESEMET,

melyben mindennemű könyvkötői munkák, egyszerű, valamint arany metszésű könyvek, új díszmunkák felvállaltatnak, jutányos áron és gyorsan elkészítetnek.

K ö l c s ö n - k ö n y v t á r

Nyomatott Wokál János könyvnyomdájában Nagyenyeden.

KÖNYV- és ZENEMŰ-KERESKEDES

KÖNYVKÖTÉSZESET

Szerk
N
A KIA
lap sz
közlet
K
Wokál J
az előf
bérme
Kézirat

A vilá
évek gyors
dében s m
képtől, me
évszázadok
megvalósít
adta s nev
Az a
kal jegyzet
muzsája, a
nyomot ha
áttör a m
arról, hog
zik, — h
alatt meg
hogy az ő
unokák, r
nem szül
két év tar
nye nem
mit az an
anya böle
Ne m
Nem törté
gyermekb
ifju; — a
tott egy r
ujhódott i
mondható
természet
bizonyítja
tartotta c
azt ostor
ben, mely
szent nev
A m
vette keze
édes anya
gasabb ré
nál talált

A de
sebb óra,
legáczióvá
Term
nagy dolog
Bem
képességét
meghívás
pelt gaval
gatni a hi
egy házköz
különb szó
állomás tr
urat hozzá
mellé képz
mely az is
beszállásol
legáczióba
Van
kiegjenlité
elégneél, m
a megállap
helyen vál
Dipl
sukat, hog